

אל תקרי תלפית אלה הלכות

הלכות טבילת כלים
שאלה: האם כלים חד פעמיים, וקומקום חשמלי, צריכים טבילה?
תשובה: כל כלי חדש, שנקנה מהגוי, צריך להטבילו במקוה כלים כדת וכהלכה.

לדעת מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, כלי פלסטיק פטורים מן הטבילה אף אם אינם חד פעמיים, ועל כן נדון בכלי אלומיניום חד פעמיים, אם יש לחייבם טבילה. ומצאנו נדון כעין זה בפוסקים, לגבי מצות קידוש בשבת, שיש לעשותו עם כוס יין, ודנו הפוסקים אם כוס חד פעמית נחשבת כלי לענין זה. והנה לכאורה אם נאמר שכלי חד פעמי נחשב "כלי" לענין קידוש, כמו כן יש לומר שנחשב כלי לענין דין טבילה, ואם כן כלי אלומיניום חד פעמיים חייבים בטבילה מן הדין. ומרן הרב זצ"ל דן בענין זה בספרו חזון עובדיה על הלכות שבת (ח"ב), ומסקנתו שהיות וכלים חד פעמיים כשרים מעיקר הדין למצות קידוש, כי יש עליהם שם כלי, כמו כן יש לומר שהם מחוייבים טבילה. רק הוסיף מרן הרב זצ"ל, שבהיות שיש מן הפוסקים שחילקו בין דין קידוש לדין טבילה, לכן יש להטביל כלים אלו רק בלא ברכה, מחשש ברכה לבטלה.

ומכל מקום יש לציין, שהרבה מכלי האלומיניום המצויים בארץ ישראל, אינם מיוצרים על ידי גויים, אלא על ידי חברות ישראליות. ואפילו לגבי כלי אלומיניום המיוצרים בחוץ לארץ, יש סברא לדון לפוסק מטבילה, מכיון שאלומיניום היא מתכת שלא היתה ידועה בזמן הקדמונים, ולא הוזכרה בתורה בפירוש שיש חיוב להטבילה. ולכן גם מרן זצ"ל הזכיר סברא כזו להקל בדין אחר. (לגבי דיני טומאת מת, בספר חזון עובדיה אבלות חלק שני). והביא שכן כתב הגאון רבי משה פינשטיין. ולכן המיקלים להשתמש בכלים כאלה ללא טבילה (כשהם חד פעמיים), (ובפרט כשיש ספק ללא הבעלים של המפעל הוא יהודי), אין למחות בהם בחזקה על מעשיהם, שיש להם על מה שישמכו.

טבילת קומקום חשמלי

קומקום חשמלי, נחלקו הפוסקים אם הוא חייב בטבילה, משום שיש כלל בידינו שכלי שהוא מחובר לקרקע אינו טעון טבילה, משום שאין חיוב טבילה בכלי שאינו יכול לקבל טומאה, וכל דבר שהוא מחובר לקרקע אינו מקבל טומאה. הגאון רבי שלמה זלמן אורבך זצ"ל, לא רצה לסמוך על טעם זה לבדו לפטור את הקומקום מטבילה, מפני שיש בו שימוש גם כשאינו מחובר לחשמל.

גם מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל כתב, שטוב להחמיר להטביל קומקום חשמלי, ואם חושש שאם יכניסנו למים, הקומקום עלול להתקלקל, טוב שיתן אותו במתנה לגוי, ויחזור וישאל אותו מהגוי, כי השואל או השוכר כלים מן הגוי, פטור מלהטבילם, כיון שלא קנאם להיות שלו.

הידעת? סיפור מההפטרה

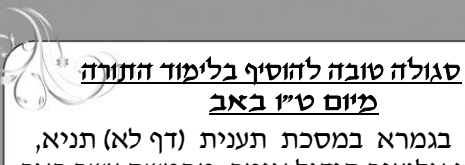
הפטרת ואתחנן: ישעיה מ' - "נחמו נחמו עמי" הפטרה ראשונה משבע דנחמא
כשם ששבת לפני תשעה באב נקראת "שבת חזון" על שם ההפטרה כך שבת אחרי תשעה באב נקראת "שבת נחמו". הרמב"ם כותב במשנה תורה, הלכות תפילה פרק י"ג הלכה יט: "וכן שבת שאחר תשעה באב מפטירין: "נחמו נחמו עמי". ומנהג פשוט בעירנו להיות מפטירין בנחמות ישעיהו מאחר תשעה באב עד ראש השנה". שבתות פורענות היו שלש ושבתות הנחמה שבע, שמידה טובה יתירה על מידת פורענות. ואל מי פונה הנביא? בפסיקתא רבתי נאמר על שבע הפטרות הנחמה: "נחמו נחמו", אמר הקב"ה לאברהם: לך נחם את ירושלים, שמא מקבלת תנחומים ממך. הלך אברהם ואמר: קבלי ממני תנחומים. אמרה לו: היאך אני מקבלת ממך תנחומים, שעשיתני כהר "בהר ה' יראה". אמר ליצחק: לך נחם לישראל, שמא מקבלת תנחומים. הלך יצחק, ואמרה לו: איך אקבל ממך תנחומים, שיצא ממך עשו הרשע שעשני כשדה שנאמר "ויצא עשו השדה" ובניו שרפוני באש. אמר ליעקב לך נחם לירושלים. אמרה לו: היאך אני מקבלת ממך תנחומים, ששמתני כלא הייתי שנאמר: "אין זה כי אם בית אלוהים". אמר למשה: לך ונחם. אמרה לו: היאך אקבל ממך תנחומים, שכתבת עלי קללות וגזירות קשות, "מזי רעב ולחומי רשף" וגוי. מיד שבו כולם ואמרו לקב"ה: לא קבלה ממנו תנחומים. שנאמר: "עניה סוערה לא נוחמה". מיד אמר הקב"ה: עלי לנחם את ירושלים, שכך כתבתי "שלם ישלם המבעיר את הבערה". אני הצתיה באש שנאמר "ממרום שלח אש" - אני מנחם אותה שנאמר "ואני אהיה לה חומת אש סביבי". על כפל הקריאה: "נחמו נחמו" אומר מדרש פסיקתא דרב כהנא: חטאו בכפלים ולקו בכפלים שנאמר: "כי לקחה מיד ה', כפלים בכל חטואתיה" ומתנחמים בכפלים. כשהלכו ישראל לגולה, גלתה שכינה עמהם. "עתה יעלה ה' ציון בראש הגולים". על כן קורא הקול: "במדבר, פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלוהינו". ואז יגלה כבוד ה' כפי שנגלה בעת הגאולה הראשונה, ביציאת מצרים. מיכה הנביא אמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", דהיינו הגאולה העתידה תהיה בדגם של הגאולה הראשונה. ישעיה עורך השוואה זו הלכה למעשה. ביציאת מצרים נאמר: "וה' הולך לפנינו בעמוד ענן לנחותם הדרך", וגם כאן ה' הולך לפנינו: "במדבר פנו דרך ה'". הנביא מדמה את הקב"ה לרועה המוביל צאנו ברחמים: "כרועה עדרו ירעה, בזרועו יקבץ טלאים, ובחיקו ישא, עלות ינהל". דוד המלך בתהילים משתמש בדימוי דומה ליציאת מצרים: "ויסע כצאן עמו וינהגם כעדר במדבר". הנביא ישעיה קורא לעם ישראל שלא להתיאש מן הגאולה גם אם תתמהמה שנאמר: "יבש חציר נבל ציץ ודבר אלוהינו יקום לעולם". (בברכת השם ובציפיה לגאולה ג.י.פ.)

מכונת חדשה או שיעור תורה

עמי גולן ואני עוד מעט בן 18. רציתי לספר לכם על ניסיון עצום שעמדתי בו, ושגרם לי לאהוב את הבורא ואת תורתו בצורה אדירה... לפני כשנתיים שכנעו אותי שני חברים לבוא ולשמוע שיעור תורה, זה לקח להם הרבה זמן, כי אני בן למשפחה חילונית רחוקה לחלוטין מתורה ומצוות. הורי אנשים מאוד אמידיים, ואנחנו, הורי ואחי ואחי הקטן מתגוררים ביולה מפוארת באחת השכונות היוקרתיות בירושלים. כל כך הייתי רחוק מתורה, שכאשר נכנסתי לבית הכנסת בפעם הראשונה בחיי, רציתי מיד לברוח. הרבנים, הכיפות, ארון הקודש, הספרים, האווירה, הכל דמה בעיני למקום שאין לי קשר אליו, וכאילו שתי ידיים עקניות דחפו אותי החוצה. חברי הושיבו אותי בכוח, תקעו לי כיפת קרטון על הראש, ואז לראשונה בחיי שמעתי שיעור תורה. למחרת, מסקרנות באתי שוב ושוב, עד שליבי נפתח לדברי תורה והלכה. כמוכן שהסתרתי מהורי שאני לומד תורה, משום שהם ממש אנטי. לא מזמן אבא שלי תפס אותי "על חס". הוא עבר במכוניתו בכביש הסמוך לבית הכנסת, וקלט בעיניו שאני נכנס לשם עם כיפה על ראשי. למחרת בערב, כשעמדתי לצאת שוב, אבא פנה אלי רגוע ושלו ביקש שאשב לשוחח איתו. הוא סיפר לי שאמש הוא ראה אותי נכנס לבית כנסת. סיפרתי לו את האמת שאני אוהב ללמוד תורה, ושלמדתי להתפלל. אבא שתק וראיתי שהוא פגוע או מבוהל, ואז אמר לי בשיא הנעימות והחביבות, בקור רוח את המילים: "גולן, אני ואמא אוהבים אותך ולא רוצים לאבד אותך, אנחנו בפירוש לא רוצים שתחזור בתשובה, ואני מציע לך הצעה שבועית שתשמח אותך. לא מזמן עשית רישיון נהיגה, החלטנו אמא ואני לקנות לך מכונית חדשה, הכי טובה שיש, אבל בתנאי אחד, אתה מפסיק את הקשר שלך עם הדתיים והלימוד שלהם. אנחנו יודעים שמכונית תשמח אותך, וכשם שאנו רוצים לשמח אותך, אנא תשמח אותנו, ותפסיק ללמוד שם". הרגשתי באותן דקות שאני נקרע לגזרים. זה נפל עלי כמו רעם ביום בהיר, אני מאוד אוהב את הורי ומכבד אותם, אבל אני אוהב את התורה ומאמין בקב"ה. אינני רוצה לצער את הורי, אך גם לא רוצה לצער את הקב"ה. מה עושים? אני בהחלט מעוניין במכונית חדשה... אבל איך אפשר בלי שיעור תורה? כמה קשה!! אבל היצר הרע גם הוא לא הירפה. מכונית חדשה? איזו מתנה, אולי אעשה הפוגה קצרה משיעורי התורה.

"לא נורא... גולן" אבא היה תקיף "תחליט עכשיו, מכונית חדשה או שיעור תורה". עצמתי את העיניים חזק חזק כדי לעצור את הדמעות. רציתי לבכות, להניח את הראש על הכתף של אבא וללחוץ לו "אבא, התורה היא גם שלך, אנא רחם עלי ותן לי ללכת על פי שכלי ורגשותיי. פניתי להשם יתברך וצעקתי בשקט מתוך ריאותיי "אבא שבשמים, תן לי אומץ לענות לאבא". ואז פקחתי את עיני והודעתי לאבא "אני מצטער, אני אוהב אתכם, אני מאוד רוצה מכונית חדשה, אבל אני לא מוותר על שיעור תורה ואמונה בה', אנא תבין אותי". חשתי רוגע עצום ושמחה פנימית רקדה בתוכי לאין שיעור, אבא הורה לי לצאת. נכנסתי אחר כך לשיעור גמרא והרגשתי אור עצום בלב ובשכל. הבנתי כל מילה, הקשיתי קושיות ושמחה אינסופית מילאה את ליבי. עמדתי בניסיון וידיו של הבורא ליטפו את פני. אחרי חצות נכנסתי הביתה, וחששתי מהנורא מכל. מצעקות, מבכיות, מהאשמות, וכאן קיבלתי הפתעה. הורי ישבו בסלון, קמו, נישקו וחייבוקו אותי ואמרו לי במפורש "גולן, אם זו הדרך שבחרת בה, שתצליח". ומה לגבי המכונית החדשה? מי צריך מכונית חדשה, אם הדרך שאני נוסע בה מקובלת על הורי, ומשמחת את מלך מלכי המלכים?

סגולה טובה להוסיף בלימוד התורה

מיום ט"ו באב
בגמרא במסכת תענית (דף לא) תניא, רבי אליעזר הגדול אומר, מחמשה עשר באב והלאה, תשש כוחה של חמה, כלומר, מתחיל היום להתקצר ונעשים הלילות ארוכים, ולא היו כורתין עצים למערכה (לעבודה בבית המקדש) מפני שאינם יבשים, ויש לחוש שמא מחמת לחוחית שבהם יש בהם תולעים, ועץ שהתליע פסול למערכה. אמר רב מנשיא, מכאן ואילך (כלומר מיום ט"ו באב) דמוסיף (מי שמוסיף בלימוד התורה) יוסיף, כלומר יוסיף לו ה' יתברך חיים על חייו, כמו שנאמר "כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים". ומאן דלא יוסיף (ומי שלא יוסיף בתלמוד) יסיף, כלומר ימות ח"ו בקיצור ימים ושנים.

ועל כן כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל, שיש להזהר להוסיף בלימוד התורה בלילה מיום ט"ו באב, וכמו שאמרו בגמרא במסכת עירובין (דף סה) לא נברא הלילה אלא לגירסא, כלומר ללימוד תורה, וכמו שאמרו במדרש רבה, אמר רבי יוחנן, אין רינה של תורה אלא בלילה. ונהירנא, כשהיה מרן הרב זצוק"ל מכתת רגליו בלילות חודש אלול מעיר לעיר להרבות תורה ויראה בישראל, והיה חוזר לביתו בשעות הלילה המאוחרות, לא היה מבטל מתלמודו, והיה משלים על חשבון שעות השינה שלו את כל הזמן שנדרש לו לסדרי הלימוד הרגילים שלו, וכל זאת מפני מה שהזכרנו.

ועל כן חובה קדושה על כל אדם, לראות איך לקבוע לעצמו זמן יותר ללימוד התורה בלילות החורף, שלא יפול חלילה בקללת רבותינו. ואף על הנשים חובה קדושה, להפציר בבעליהן בדרכי נועם ובשפה רכה, שירבו בתורה ויראת ה', ורב שכרן מאד מאד, ואף הן יראו ללמוד בעצמן דינים השייכים להן, אשר חובה עליהן ללומדם.

"לא היו ימים טובים לישראל
בחמישה עשר באב וכיום הכיפורים"
בט"ו באב בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שְׂאוּלֵן, שלא לבייש את מי שאין לה... ומחוללות בכרמים.
פשוטות שבהן מה היו אומרות?
בחור, שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך....
יפיפות שבהן מה היו אומרות?
תנו עיניכם ליופי שאין האשה אלא לנוי.
מיוחסות שבהן מה היו אומרות?
תנו עיניכם למשפחה, לפי שאין אשה אלא לַבָּנִים.
מכוערות שבהן מה היו אומרות?
קחו מקחכם לשם שמים ובלבד שתעטרונן בזהובים... (משנה תענית ד', ודף ל"א ע"א).
הרמב"ם בהלכות מתנות עניים פרק ז', הלכה ג' קובע: "מצות עשה ליתן צדקה...לפי מה שחסר העני אתה מצווה ליתן לו. אם אין לו כסות מכסים אותו, אם אין לו כלי בית, קונין לו. אם אין לו אישה, משיאין אותו ואם היתה אשה משיאין אותה לאיש, אפילו היתה דרכו של זה העני לרכב על סוס ועבד רץ לפניו, והעני ירד מנכסיו, קונין לו סוס לרכב עליו ועבד לרוץ לפניו, שנאמר: "די מחסורו אשר יחסר לו".